

บทที่ 3

ความสามัคคีในครอบครัว

เนื้อหาบทที่ 3

ความสัมพันธ์ในครอบครัว

- 3.1 วิธีสร้างความสัมพันธ์ในบ้าน
- 3.2 เมื่อลูกไม่ถูกกัน พ่อแม่ควรทำอะไร
- 3.3 แก้ปัญหาข้างบ้านทะเลาะกัน
- 3.4 ฝึกลูกรักให้รู้จักดูแลญาติที่ป่วยหนัก
- 3.5 ถึงลูกร้ายเพียงใด พ่อแม่ก็ยังรัก

1. ปัญหาการขาดความสามัคคีในครอบครัวเกิดมาจากความไม่พร้อมหน้าพร้อมตากันทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบ้าน วิธีการป้องกันอาจทำได้โดยการปกครองกันตามอาวุโส และให้รับผิดชอบงานบ้านร่วมกัน มีงานบ้านให้ทำร่วมกันให้มาก ๆ ประหยัดงบประมาณเพื่อให้พึ่งพาอาศัยกันในการใช้ปัจจัย 4

2. สร้างความสามัคคีในหมู่ชนรอบบ้านด้วยการประพฤติสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา และฝึกเด็กให้รู้จักดูแลญาติที่ป่วยเพื่อให้เด็กเข้าใจ สัจธรรมชีวิต ปลุกฝังความเมตตา รู้จักดูแลผู้อื่น และเข้าใจความเป็นจริงของชีวิต เพื่อเป็นพื้นฐานจิตใจพร้อมจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้รู้สภาพปัญหาที่จะทำให้เกิดความสามัคคีในครอบครัวหรือหมู่คณะ และระวังป้องกันได้ถูกวิธี และปลุกฝังความสามัคคีให้เกิดขึ้นในบ้าน

2. เพื่อให้รู้หลักการสร้างความสามัคคีในหมู่ชนรอบบ้าน และการฝึกเด็กให้มีพื้นฐานใจที่ดีต่อไปในอนาคต

บทที่ 3

ความสามัคคีในครอบครัว

3.1 วิธีสร้างความสามัคคีในบ้าน

หลายสิบปีมานี้ เรามีคำหนึ่งที่ใช้เรียกคนที่มาจากสภาพบ้านแตกสาแหรกขาดว่า “เด็กฮาร์ท” หรือ “เฒ่าฮาร์ท” แนนอนว่าไม่มีใครอยากตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ แต่ทำไมครอบครัวของเขาจึงแตกแยกไปคนละทิศคนละทาง หากไม่รู้สาเหตุที่แท้จริง เราอาจทำ ความบาดหมางให้เกิดขึ้นในครอบครัวก็เป็นได้ เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรรู้

คนที่ถูกเรียกว่าเด็กฮาร์ทนั้น บางคนมาจากครอบครัวที่พ่อแม่แตกแยกมีปัญหา ทะเลาะเบาะแว้งทุบตีกันเป็นประจำ ทำให้ตนเองและพี่น้องกลายเป็นเด็กมีปัญหา ดื้อด้าน เกะกะเกร ไม่เชื่อฟังใคร เพราะไม่มีใครสอนมาตั้งแต่แรกแล้ว

แต่บางคนมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ครองเรือนกันดี แต่สาเหตุที่เขาหนีออกจาก บ้านก็เพราะพี่น้องไม่ถูกกัน บางครั้งคิดแย่งสมบัติกันตั้งแต่อายุเพียง 12-13 ขวบเท่านั้น

ปัญหาทำนองนี้ เมื่อพิจารณาดูลึก ๆ จะพบว่า สาเหตุที่แท้จริง คือ การขาด ความสามัคคีในครอบครัว เริ่มจากความไม่พร้อมหน้าพร้อมตา กลายเป็นความห่างเหิน และ นำมาซึ่งความแตกร้างในที่สุด

จุดเริ่มต้นของอันตรายที่นำไปสู่ความแตกแยกในครอบครัวได้เร็วที่สุด ก็คือ บ้านนั้นกินข้าวไม่พร้อมกัน

ครอบครัวที่มีลูกหลายคน แต่ถึงเวลากินข้าว พ่อแม่ลูกมากินข้าวไม่พร้อมหน้ากัน จะยิ่งเห็นการกระทบกระทั่งกันระหว่างพี่น้องได้ชัดเจน

สมมติว่าวันนี้แม่ทำกับข้าวอร่อยถูกปากทุกคน ต่างคนก็กินข้าวได้มากขึ้น ปัญหาที่ อาจเกิดขึ้นก็คือ ข้าวไม่พอกิน

ถ้าครอบครัวนี้กินข้าวพร้อมหน้ากัน ข้าวก็อาจจะขาดไปสักครึ่งชาม เมื่อเฉลี่ย ทุกคนแล้วก็ขาดไปเพียงคนละ 2-3 ช้อนเท่านั้น ไม่กระทบกระเทือนเท่าไร

แต่ถ้าครอบครัวซึ่งพ่อแม่ลูกนี้กินข้าวไม่พร้อมกัน เกิดเรื่องแนนอน ลูกคนที่มากิน ที่หลังจะได้กินไม่เต็มอิ่ม แค่นี้ได้ข้าวขาดไปสักครึ่งชามก็จะเริ่มน้อยใจขึ้นมาแล้ว ยิ่งถ้าเขาเป็น ลูกคนที่ขยันทำงานในบ้านมากที่สุดเท่าใด ความน้อยใจก็ยิ่งมากขึ้นตามลำดับเท่านั้น

แล้วถ้าครอบครัวใด มีลูกช่างประจบ แต่ชี้แจงทำงานอยู่สักคนสองคน เจ้าพวกนี้แหละจะมาคอยเคล้าเคลียรอเวลากิน แม้ยังไม่ทันตั้งสำหรับ ลูกนักประจบพวกนี้ก็จะฉกของดี ๆ ไปกินก่อนแล้ว แล้วก็กินจุด้วย อ้วนปี่เลย แม้ก็จะรักมาก เพราะช่างพูดเอาใจ

ส่วนลูกขยัน ๆ กว่าทำงานเสร็จก็เลยเวลากินข้าว พอมากินทีหลัง ตัวเองเหนื่อยมากที่สุดได้กินของเหลือ ๆ นิดเดียวทุกที แล้วบางทียังต้องล้างจานทั้งหมดด้วย โรคน้อยใจจะตามมา ถ้าเกิดเหตุการณ์อย่างนี้หลายครั้งเข้า ความน้อยใจก็ยิ่งพอกพูน คราวนี้พอมีอะไร นิดหน่อยไปกระทบเข้าระหว่างพี่น้อง ก็จะทะเลาะกันรุนแรงทันที

เช่น ถ้าพี่หรือน้องมาทำแก้วส่วนตัวของเขาแตกไปใบเดียว จะโกรธพลุ่พลุ่ผ่านขึ้นมาทันที และอาจเลยไปถึงขั้นทะเลาะทุบตีกันเลย

พ่อแม่ที่ไม่เข้าใจต้นเหตุที่แท้จริงก็อาจใกล้เคียงประนีประนอม ซึ่งเป็นการแก้กันที่ปลายเหตุ แต่ไม่หายหรอก ลูกก็ยังขุ่นเคืองกันอยู่ลึก ๆ ทว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์แบบนี้หลายหน บางทีก็จะมองลูกแบบเข้าใจผิดอีกด้วย เพราะเขาไม่ใช่คนช่างประจบ ก็ทำให้เขาเป็นโรคน้อยใจคนในบ้าน มีช่องทางก็จะหนีออกจากบ้านทันที

จุดเริ่มต้นความแตกแยกที่อาจมองเป็นเรื่องเล็กในบ้านก็คือเรื่องกินข้าวไม่พร้อมกัน เพราะเป็นความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นบาดตาบาดใจกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน สะสมเข้าไปในใจลูก โดยที่พ่อแม่ไม่ทันรู้ตัว และโดยมากเรื่องนี้จะเกิดกับครอบครัวที่กำลังสร้างเนื้อสร้างตัว ต่างคนต่างยุ่ง พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลามาใส่ใจกัน เลยไม่ทันรู้ว่าคนอื่น ๆ ในบ้านผิดสังเกตอะไรบ้าง

เพราะฉะนั้นถ้าบ้านใดกินข้าวไม่พร้อมกัน ก็เป็นการส่งสัญญาณให้รู้ว่า บ้านนั้นกำลังจะแตกแยกแล้ว

ประโยชน์ของการกินอาหารพร้อมหน้ากันทุกวันคือ ถ้าใครในบ้านมีปัญหาอะไร จะได้พูดกัน ไม่ต้องติดค้างอยู่ในใจ มีอะไรจะแนะนำสั่งสอนกัน ก็ใช้เวลาว่างช่วงนี้แหละเหมาะที่สุด เพราะท้องอืด อารมณ์ดี ยิ่งกว่านั้นยังเป็นโอกาสให้ลูก ๆ ได้ถ่ายทอดนิสัยที่ดีไปจากพ่อแม่ โดยการเลียนแบบกิริยามารยาทในการกินอยู่ไปโดยอัตโนมัติ

ในสมัยโบราณ ปู่ย่าตายายของเราถือกันมากกว่า อย่างน้อยที่สุดใน 1 วัน พ่อแม่ลูก ควรจะต้องมากินข้าวพร้อมหน้าพร้อมตากัน 1 มื้อ

สำหรับมือเข้านั้น อาจทำได้ยาก เพราะต่างคนต่างต้องรีบไปทำงาน หรือรีบไปเรียน ส่วนตอนกลางวันต่างคนก็กินกันที่โรงเรียนหรือในที่ทำงาน

แต่สำหรับมือเย็นนั้น ขอให้เป็นเวลานัดพร้อมหน้าพร้อมตากันให้ได้ เพราะถ้าพลาดจากเวลาอาหารเย็นแล้ว ต่างคนต่างก็มีเรื่องส่วนตัวจะต้องทำ

บางคนจะทำการบ้าน บางคนจะดูทีวี ถ้าไม่มีเวลาอบรมพบปะ ทำความเข้าใจกัน ในช่วงกินข้าวมื้อเย็น ดีไม่ดีจะทะเลาะกันหน้าทีวีนั่นแหละ เพราะชอบรายการไม่เหมือนกัน

บางบ้านแก้ปัญหาโดยซื้อโทรทัศน์แจกกันดูให้ครบคนละเครื่องเลย พอตกเย็น ต่างคนต่างกิน ต่างคนปิดประตูเข้าห้อง ดูทีวีในห้องตนเอง ตกลงวันหนึ่ง uly ไม่ต้องได้คุยกัน ต่างคนต่างไป ไม่มีความอบอุ่น

นอกจากเรื่องการกินข้าวไม่พร้อมหน้ากันแล้ว ยังมีอีกตัวอย่างหนึ่งที่เห็นบ่อย ๆ และมักจะกลายเป็นจุดเริ่มต้นให้ครอบครัวเกิดความระหองระแหงโดยไม่รู้ตัว นั่นก็คือ คู่สามีภรรยา สมัยนี้ มักมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งอยู่เรื่อย ๆ โดยเฉพาะเรื่องการเตรียมข้าวปลาอาหาร ถ้าเอาแต่ซื้อข้าวใส่ถุงพลาสติก ต่างคนต่างกิน ตาจ้องเป็งอยู่กับละครทีวี แล้วก็เห็นพระเอก นางเอกดีกว่าสามีหรือภรรยาของเรา ก็เตรียมรับสถานการณ์บ้านแตกได้ในไม่ช้าก็เร็ว

อีกตัวอย่างก็คือสามีและภรรยาก็ต้องสังเกตตนเองว่า ถึงคราวนัดพบประชุมญาติ ฝ่ายเขา เราไปร่วมด้วยหรือเปล่า ไม่ใช่ปล่อยให้เขาไปเยี่ยมพ่อเยี่ยมแม่ตามลำพัง ก็เตรียมรับสถานการณ์บ้านแตกได้อีกเช่นกัน

เรื่องการทำอะไรพร้อมหน้าพร้อมตากันในครอบครัว เป็นเรื่องใหญ่ และเป็นสิ่งที่ จะสร้างความอบอุ่นสามัคคีให้แก่ครอบครัว อย่าคิดว่าไม่มีอะไร เพราะหลายครอบครัวก็พังกัน ด้วยเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้

สรุป การสร้างความสามัคคีในครอบครัว ทำได้ง่าย ๆ คือ ในหนึ่งวันควรจะต้องมี กิจกรรมหนึ่งอย่าง ที่คนทั้งบ้านจะต้องมาทำพร้อมหน้าพร้อมตากัน และที่ดีที่สุดก็คือ การกิน ข้าวพร้อมกัน หรืออย่างน้อยที่สุด เมื่อใครในบ้านมีเรื่องอะไร ก็มาจับเข่าคุยกัน ปรึกษากัน โดยเอาหลักธรรมเป็นตัวตั้ง แล้วก็ใช้เหตุใช้ผลพูดคุยกัน ถึงแง่มุมต่าง ๆ ที่เป็นคุณและเป็นโทษ การพร้อมเพรียงกันเช่นนี้ ก็จะนำความอบอุ่นและความสามัคคีมาสู่ครอบครัวแบบง่าย ๆ โดย ไม่ยากเย็น

3.2 เมื่อลูกไม่ถูกกัน พ่อแม่ควรทำอย่างไร

มีเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นจริง และอยากจะนำมาเล่าเป็นข้อคิดเตือนใจสำหรับ คุณพ่อคุณแม่ที่ยังไม่ได้ลงมือบ่มเพาะความสามัคคีให้แก่ลูก

เหตุการณ์มีอยู่ว่า ครอบครัวหนึ่ง มีพ่อแม่และลูกอีก 3 คน พี่สาวคนโตกำลังลุ่มใจ คิดไม่ตก ใบหน้าของเธอเศร้าสร้อยหม่นหมอง สาเหตุก็เพราะน้องสาว 2 คน ทะเลาะกันถึงขั้น ตัดพื้ตัดน้อง ไม่ยอมพูดจากันมา 2 ปีแล้ว เธอต้องทนเห็นภาพความแตกแยกในครอบครัว ด้วยความเจ็บปวดเช่นนี้ทุกวัน

บางวันน้องสุดที่รักสองคน พอเจอหน้ากันก็ทำเฉยชาใส่กัน รวากับว่าไม่มีอีกฝ่าย อยู่ในโลก แต่บางวัน ทั้งคู่กลับกระแทกกระทั้น เกรี้ยวกราดใส่กันอย่างไม่วีหวั่น จนเหมือนกับว่า สองพี่น้องจะเป็นศัตรูกันไปตลอดชาติ

พี่สาวเฝ้าถามตัวเองว่า จะสายเกินไปไหมที่จะหาวิธีทำให้น้องสาวสองคนคืนดีกัน เพราะพ่อแม่ก็หมดหนทางแล้ว

ในที่สุดเธอก็ตัดสินใจนำเรื่องนี้ มากราบปรึกษากับหลวงพ่อรูปหนึ่งที่วัด

เธอเล่าให้หลวงพ่ót่านฟังว่า “น้องสองคนของหนู ยังเรียนหนังสืออยู่เลย ถ้าเรียนจบมีงานทำ หาเงินได้เอง คงยิ่งคืนดีกันได้ยาก หนูกลุ้มใจ เสียใจที่ต้องนั่งดูคนในบ้าน ร้าวฉานกันไปต่อหน้าต่อตาทุก ๆ วันค่ะ”

หลวงพ่ót่านนั่งฟังเธอเล่าปัญหาจนจบอย่างเห็นใจ แล้วก็พูดขึ้นว่า

“ความจริงพ่อแม่ไม่ควรปล่อยให้ทะเลาะรุนแรงมาจนถึงขั้นนี้ ถ้าไม่แก้ตอนนี้ อีกหน่อยเรียนจบไปทำงาน หาเงินได้เอง ก็คงจะไม่มีใครยอมฟังใครเป็นแน่

หลวงพ่อก็มีเรื่องส่วนตัวจะขอยกเป็นเหตุการณ์ให้เราได้ลองพิจารณาดูก็แล้วกัน หลวงพ่อก็เป็นลูกคนเล็ก มีพี่สาว 2 คน บางครั้งสมัยเด็ก ๆ ก็มีบ้างที่ไปอาละวาดกับพี่เขาเหมือนกัน แต่โยมพ่อแก้ไขได้ทันที่ เพราะฉะนั้นก็เลยหมดฤทธิ์ โยมพ่อของหลวงพ่ót่านหาทาง ป้องกันลูกแตกความสามัคคีไว้อย่างนี้คือ

วิธีที่ 1 ปกครองลูกตามลำดับอาวุโส

ทันทีที่รู้ว่าพี่กับน้องทะเลาะกัน บางทีก็ถึงกับลงไม้ลงมือกัน ท่านไม่พูดอะไรมาก ท่านเรียกประชุมทั้งหมด 3 พี่น้อง แล้วท่านก็ชี้หน้าลูกคนเล็ก บอกว่าให้ไปหักไม้เรียวมา อันเล็ก ๆ ท่านก็ไม่ยอม ต้องเอาอันใหญ่ ๆ ด้วย

พอไปเอาไม้เรียวมาแล้ว ท่านก็ถามสั้น ๆ ว่า

“ทะเลาะกับพี่เขาใช่ไหม”

“ใช่ครับ”

“ถ้าอย่างนั้นยื่นกอดอก”

แล้วท่านก็ส่งไม้เรียวยให้พี่สาวตีเบิกความเสีย 1 ที่ ยังไม่รู้ใครผิดใครถูก ยังไม่ได้ซักถามสักคำ พอให้พี่ตีเบิกความไปก่อน ในฐานะที่ไม่เคารพกันตามอาวุโส ดีไปแล้ว 1 ที่

พอพี่ตีเสร็จ ท่านค่อยมาซักว่ามันเรื่องอะไร ถ้าหลวงพ่เป็นฝ่ายผิดท่านชี้หน้าให้ไปหักไม้เรียวยมาอีก คราวนี้ท่านตีเองเลย ดีในฐานะที่เราทำความผิด

บางครั้งท่านซักถามแล้วพบว่าพี่สาวเป็นฝ่ายผิด นึกว่าจะให้หลวงพ่ตีคืน แต่...เปล่า ท่านก็ชี้ให้พี่สาวไปหักไม้เรียวยมา ท่านจะดีในฐานะรังแกน้อง แล้วท่านก็ตีเอง

ตกลงไม่ว่าจะใครผิด เราโดนตีเบิกความก่อนแน่ ๆ ในฐานะเป็นน้อง เลยไม่รู้จะไปมีเรื่องกับพี่เขาทำไม เลยเซ็ดด้วยกันทั้งคู่ นี่เรื่องหนึ่งที่โยมพ่ใช้เป็นวิธีดัดนิสัยลูก ๆ ให้รักกัน

วิธีที่ 2 ฝึกให้รับผิดชอบงานบ้านร่วมกัน

ที่บ้านของหลวงพ่แต่เดิมทำไร่ ทำสวน ในวันเสาร์ วันอาทิตย์ ท่านจะใช้ให้พี่น้องไปช่วยกันทำงาน ท่านสั่งเลย “หญ้าบริเวณนี้ตากให้เตียน ดินแปลงนี้ขุดให้เรียบร้อย”

ที่ท่านพูดว่า ไปทำให้เรียบร้อยนั้นมีความหมายว่า ถ้าไม่เสร็จ ไม่ต้องกลับมากินข้าวเย็น เพราะฉะนั้น พอสามพี่น้องคว่ำจอบได้ก็ต้องรีบลงมือทำ แต่มีบางครั้งเหมือนกันตามประสาลูกชายคนเล็ก คือบางวันก็เบี้ยว ไม่ทำหรอก

เพราะอะไร ?

เพราะตอนเข้าไปเที่ยวยิงนกตกปลาสนุกกับเพื่อน ๆ พอตกบ่ายกลับมาโอ้ย..แย่แล้ว...พี่ 2 คน ถ้าทำไม่เสร็จ ไม่ได้กินข้าวเย็นแน่ เราก็รีบช่วยให้เสร็จ ต้องพูดประจบประแจงประแฉ่ไปด้วย กลัวว่าเขาจะไปฟ้องพ่ ตอนบ่ายนี้พูดจาเรียบร้อย ได้หัดพูดเพราะ ๆ ก็ตอนบ่ายนี้แหละ ตอนเช้าพูดเถลไถล แต่พอตกบ่ายต้องพูดให้เพราะ ๆ ไม่อย่างนั้นอาจเกิดเรื่อง คือ

1. เย็นนี้อาจจะไม่ได้กินข้าวเลย แล้วยังอาจจะต้องจุดตะเกียงขุดดินกันทั้งพี่ทั้งน้อง
2. ถ้าพี่เขาฟ้องพ่ว่าเราเบี้ยว งานถึงไม่เสร็จ ถ้าอย่างนั้น เราโดนตีคนเดียว เลยต้องพูดเพราะ ๆ เอาใจเขาหน่อย

พูดง่าย ๆ ถูกบังคับให้รับผิดชอบร่วมกัน ชื่นทะเลาะกัน งานไม่เสร็จจะยิ่งเดือดร้อนก็เลยต้องดีกันโดยอัตโนมัติ

ปัญหาของคุณหนูที่เกิดขึ้น แสดงว่าที่บ้านไม่มีงานให้ทำ ป่วยสบายมากไป ถ้าจะให้ดีต้องให้อด ๆ อดยาก ๆ กันบ้าง เพราะอดอยากแล้วมันจะช่วยกันทำกินเอง เพราะว่างสบายมากไป ลูก ๆ จึงเป็นอย่างนี้

เพราะฉะนั้น ในกรณีที่เกิดปัญหาความแตกแยกขึ้นแล้วก็ขอให้คำแนะนำแก่คุณพ่อคุณแม่ แม้สำหรับตัวคุณหนู จะเป็นพี่สาวคนโต ก็ต้องยกบทบาทนี้ให้คุณพ่อคุณแม่ก่อน แล้วคอยให้ความร่วมมือกับท่านก็แล้วกัน นั่นคือ

1. ปีบเศรษฐกิจในบ้านเข้ามา

เงินทอง อย่าให้มีใช้เหลือเฟือ เจ้าพี่น้องคุณนี่ทะเลาะกัน อย่าจ่ายเงินให้ใช้มากนัก ต้องให้พึ่งพาอาศัยกันบ้าง

2. ใช้ให้ทำงานบ้านร่วมกันให้มาก ๆ

เรื่องที่มีนิตัง ไม่พูดกัน มันจะค่อยๆ คลายตัวไป เพราะต้องร่วมงานกัน ไม่พูดกัน ก็ทำงานไม่ได้ วิธีนี้ค่อนข้างได้ผลมาก

3. ถ้าเด็กยังไม่โตเกินไปนัก ต้องใช้ไม้เรียวกำกับบ้าง

ถ้าเรามีเหตุผลแล้ว ก็ไม่ต้องกลัวเด็กหนีออกจากบ้าน เด็กตัวเท่านี้ยังแกล้งไม่จริง ไม้เรียวยังจำเป็นสำหรับการเลี้ยงลูก แต่ต้องใช้ให้เป็น ดีไปสอนไป ไม่ใช่ตีเจียนตาย

อย่างไรก็ดี ควรใช้ระดับแรกก่อน คือ ตัดเงินลง แล้วให้ช่วยกันทำงาน ถ้าเอาเปรียบกันมากเกินไป เด็กจะตั้งข้อขัดกันเอง ธรรมชาติเด็กโกรธกันไม่นานหรอก พอเงินหมด เดี่ยวก็ต้องช่วยกันทำงาน

ถ้าในบ้านมีคนรับใช้ ก็ให้คนรับใช้ทำเฉพาะงานส่วนกลาง งานส่วนตัวให้ลูกรู้จักจัดการกันเอง งานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้พี่ ๆ น้อง ๆ ต้องหันหน้าเข้าปรึกษากัน ต้องใช้มาตรการนี้ตั้งแต่ลูก ๆ ยังเล็ก ถ้าไปใจอ่อนตามใจเด็ก ในที่สุดจะได้ลูกที่เขี้ยวจะลากดินทั้งคู่”

เมื่อพี่สาวฟังจบ ใบหน้าของเธอก็ยิ้มขึ้นอย่างมีหวัง และนำวิธีการของหลวงพ่от่านไปกอบกู้สถานการณ์ในครอบครัวของเธอต่อไป

คุณพ่อคุณแม่ท่านใดที่อ่านเรื่องนี้แล้ว ก็ขอให้ปลูกฝังความสามัคคีของลูกด้วยความเคารพตามลำดับอาวุโสอย่างเคร่งครัด ฝึกความรับผิดชอบร่วมกันให้แก่ลูกทุกคน ลูกของเราเมื่อโตขึ้นก็จะรักกัน ช่วยเหลือเจือจุนซึ่งกันและกัน แม้ลำบากก็ไม่ทอดทิ้งกัน เพียงเท่านี้พ่อแม่ก็หมดห่วง

3.3 แก้ปัญหาข้างบ้านทะเลาะกัน

สิ่งแวดล้อมที่ดีย่อมส่งผลต่อลักษณะนิสัยใจคอที่ดีของลูก แต่ถ้าข้างบ้านของเราทะเลาะกันเสียงดังทุกวัน ขอบต่ากันด้วยถ้อยคำหยาบคายเป็นประจำ พ่อแม่ควรจะแก้ปัญหานี้อย่างไร เพราะหากลูกของเราได้ยินเสียงด่าบ่อย ๆ ก็ย่อมไม่เป็นผลดี อาจทำให้เขาเป็นคนพูดไม่เพราะ หยาบกระด้าง และไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมขึ้นมาได้ในอนาคต

หนทางแก้ไข

การแก้ไขผ่านปรนสนสถานการณ์อย่างนี้ มีเรื่องที่สามารถทำได้อยู่ 2 ประการ คือ

ทางแรก ย้ายบ้านหนี

ถ้ากำลังวังชาของคุณพ่อคุณแม่สามารถย้ายบ้านหนีได้ก็ควรย้าย แต่ถ้าย้ายไม่ได้ก็ต้องอดทนไปก่อน แล้วคุณพ่อคุณแม่ก็มาเป็นต้นแบบการพูดเพราะ ๆ ให้ลูกดูเป็นตัวอย่าง หากทำอะไรรุนแรงกับข้างบ้านลงไป ก็อาจจะทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท เจ็บตัวเพิ่มขึ้นมาอีกซึ่งไม่คุ้มค่า

ทางที่สอง เอาความดีเข้าสู่

ถ้าคุณพ่อคุณแม่เป็นเด็กกว่าเขา ก็คงทำตัวให้น่ารัก เขาอาจจะเกรงใจเราขึ้นมาบ้างโดยไม่กล้าทะเลาะเสียงดัง

แต่ถ้าคุณพ่อคุณแม่เป็นผู้ใหญ่ มีอาชีพ มีงานการเป็นหลักเป็นฐาน เป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน กรณีของบ้านนี้จะต้องหาทางพูดคุยกันให้รู้เรื่อง แต่ว่าก่อนจะพูดคุยกับเขาให้รู้เรื่องนั้น คุณพ่อคุณแม่จะต้องทำตนเองให้เป็นทั้งที่รักและที่เกรงใจให้ได้เสียก่อน มิฉะนั้นก็ยากที่จะไปพูดอะไรได้ ต่อเมื่อทำให้มีความน่ารักน่าเกรงอยู่ในตัวแล้วค่อยไปคุยกับเขา

ทำอย่างไรจึงจะเป็นคนน่ารักและน่าเกรงใจ

1) คนจะน่ารักได้ต้องเป็นนักให้ ส่วนจะให้อะไรบ้างก็แล้วแต่กรณี ๆ ไป

เช่น อาจจะมีกำลังทรัพย์ มีข้าวของพอแบ่งปัน พอให้กันได้ ก็ปันก็ให้กันไป เขาก็จะเกรงใจเราเอง เพราะแม้เราเองพอใครเขาให้ของ เราก็เกรงใจเขาเหมือนกัน

หรือมีกำลังกาย พอจะให้ความช่วยเหลือในกิจอันควร ช่วยได้ก็ช่วยกันไป

แม้ที่สุดถ้าเราไม่รู้จะให้อะไร ก็ให้กำลังใจ คือให้คำพูดเพราะ ๆ พูดดี ๆ หรือให้รอยยิ้ม คือ แม้ไม่ได้พูด ยิ้มให้ก็ยังดี

ถ้าคุณพ่อคุณแม่เองก็วางตนให้เหมาะสมกับฐานะหน้าที่ของเรากับเพื่อนบ้าน พอถึงจุดหนึ่งเราจะเป็นที่รักที่เกรงใจของเพื่อนบ้านก็จะถึงเวลาที่สามารคว่ากล่าวตักเตือนเขาได้

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงให้ธรรมะไว้หมวดหนึ่ง คือ สังคหวัตถุ 4 ซึ่งอาจแปลง่าย ๆ ว่า หลักในการสงเคราะห์บุคคล หรือวิธีการสร้างความสามัคคีในหมู่ชน หมวดธรรมนี้เริ่มด้วย

1. ทาน คือ การให้ด้วยสิ่งของ
2. ปิยวาจา คือ ให้คำพูดที่ไพเราะ และพูดด้วยความจริงใจ
3. อตถจริยา คือ ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น เช่น ให้ความช่วยเหลือในการทำงานที่เราพอจะแบ่งเบามาได้
4. สมานัตตตา คือ ให้ความเป็นกันเอง เสมอต้นเสมอปลาย

ถ้าคุณพ่อคุณแม่ทำ 4 อย่างนี้ได้ ก็จะมีแววเป็นบัณฑิต มีแววเป็นบุคคลที่ควรแก่การนับถือ ถึงไม่ยกย่องบูชา ก็ทำให้เขาเกรงใจ พอมีอะไรกระทบกระทั่งกัน เราค่อยไปเตือนไปแก้ไข ส่วนจะแก้ไขอย่างไรนั้น เราก็อ่ยมดูตามสถานการณ์ เป็นเรื่อง ๆ ไป บางทีอาจจะปรึกษาหารือร่วมกันแก้ไขได้

2) คนที่จะสามารถชักเตือนความประพฤติคนอื่นได้ ต้องรักษาศีลให้ดี อย่างน้อยศีลทั้ง 5 ข้อของเราต้องครบ เมื่อศีลดี กิริยามารยาท และวินัยเราดีแล้ว จึงจะมีสิทธิ์เข้าไปแก้ไขสถานการณ์ได้ ถ้าคุณพ่อคุณแม่ยังไม่สามารถทำตนให้มีแววเป็นคนมีศีลธรรมได้ อย่าเพิ่งไปเตือนใคร เดี่ยวจะเจ็บตัวเจ็บใจกลับมา

น้ำใจต่อส่วนรวม

วิธีครองใจคน หรือวิธีทำให้คนเกรงใจมีหลายวิธีเหลือเกิน แต่วิธีที่ได้ผลมากที่สุด คือ การให้ เมื่อให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจแล้ว เขาจะทั้งรักทั้งเกรงใจทีเดียว

ขอยกตัวอย่างวิธีที่เคยใช้ได้ผลมาแล้ว เป็นวิธีให้อย่างง่าย ๆ คือ เข้าชั้นมาก็คว่ำไม้กวาดมาอันหนึ่ง เดินกวาดซอยเข้าบ้าน ตั้งแต่หัวซอยจรดท้ายซอยเลย วันไหนอยู่บ้านต้องกวาดทุกวัน ถ้าไม่อยู่ก็แล้วไป แต่อย่างน้อย 7 วัน ต้องกวาดที่ ด้วยวิธีนี้เอง ทำให้คนแถวนั้นรู้จักกันตลอดซอย ถึงจะยังไม่รัก แต่ก็ไม่เกลียด การให้แบบนี้เรียกว่า ให้กำลังใจ

โบราณมีวิธีให้มากมาย มีวิธีหนึ่งที่ทำกันเกือบทุกบ้าน แต่เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยได้เห็นแล้ว คือคนโบราณตามหน้าบ้านท่านจะมีโอ่งน้ำตั้งไว้ แล้วมีขันน้ำ หรือมีถ้วยวางไว้ข้าง ๆ ใครกระหายน้ำ ผ่านมาก็ได้ดื่มกิน โอ่งธรรมดา ๆ ไบนั่น ก็กลายเป็นโอ่งศักดิ์สิทธิ์ ได้สิ่งที่มีค่ามากกว่าน้ำธรรมดา คือ น้ำใจไมตรี

ดังนั้น หากคุณพ่อคุณแม่ทำหน้าที่ให้การให้ และประพฤติดนอยู่ในศีลและมารยาท เช่นนี้แล้ว ในที่สุดลูกของเราก็จะได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี และเราก็ไม่ต้องย้ายบ้านหนีไปไหนอีกด้วย

3.4 ฝึกลูกรักให้รู้จักดูแลญาติที่ป่วยหนัก

คนเราเมื่อเกิดมาแล้ว ก็ต้องมีวันแตกดับไปจากโลกนี้ทั้งนั้น แต่ก่อนจะแตกดับไปโดยมากจะป่วยหนักอยู่บนเตียงคนไข้ที่โรงพยาบาล อวัยวะภายในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายบางแห่งเริ่มอ่อนแอลง จนเชื้อโรคต่าง ๆ สามารถเข้าไปกัดกิน ทำให้ผู้ป่วยต้องทนทุกข์ทรมานอย่างมาก ขณะเดียวกันเซลล์ของเม็ดเลือด เซลล์ของเนื้อเยื่อต่าง ๆ ก็ค่อย ๆ ตายลงไปอย่างช้า ๆ หมดความรู้สึกลงไปเรื่อย ๆ ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องศึกษาวิธีดูแลญาติหรือคนรักป่วยหนักไว้บ้างเพื่อตัวของเราเอง

ข้อดีของการศึกษาวิธีดูแลผู้ป่วยหนักที่ใกล้จะละโลกไว้บ้างเช่นนี้ ย่อมทำให้เราปฏิบัติได้ถูกในการดูแลรักษาจิตใจญาติหรือผู้มีพระคุณที่กำลังต่อสู้กับความเจ็บปวดในยามใกล้ละโลก รวมทั้งถ้าหากวันนั้นมาถึงตัวเราบ้าง เราก็จะเตรียมตัวรับมือกับอาการต่าง ๆ ก่อนละโลกได้ถูกต้อง และต้องเตรียมฝึกลูกหลานให้รู้จักวิธีดูแลเราอย่างถูกวิธีด้วย

เมื่อญาติหรือคนรักป่วยหนัก ควรดูแลอย่างไร ?

สำหรับเรื่องการดูแลคนไข้ เราต้องแบ่งเป็น 2 เรื่องด้วยกัน คือ

1. การดูแลรักษาโรคทางกาย

การดูแลทางกายนี้ ต้องพยายามหาแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถดีที่สุด มาให้การดูแลรักษาให้เต็มที่ เท่าที่ฐานะและสภาพแวดล้อมจะอำนวยให้

2. การดูแลรักษาใจคนไข้

ในกรณีผู้ป่วยหนักมีอาการเป็นตายเท่ากัน **ข้อนี้สำคัญมาก** เพราะเป็นการให้สติคนไข้ หากผู้ป่วยมีอาการหนักมาก การจะละโลกไปสู่สุคติหรือทุคติ ก็ขึ้นอยู่กับสติก่อนตายนี้เอง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

“เมื่อจิตก่อนตายเศร้าหมอง ย่อมมีทุคติเป็นทีไป แต่ถ้าจิตก่อนตายผ่องใส ย่อมมีสุคติเป็นทีไป”

สุคติเป็นทีไปคืออะไร ? ก็คือ การลาโลกไปแล้วได้เกิดในมนุษย์โลก เทวโลก พรหมโลก

ทุคติเป็นทีไปคืออะไร ? ก็คือ การลาโลกไปแล้วได้เกิดในนรกภูมิ เปตภูมิ อสุรกายภูมิ และสัตว์เดรัจฉานภูมิ

“สุคติ” และ “ทุคติ” นี้ คือสถานที่ที่ผู้ตายจะต้องมารับผลแห่งกรรมที่ตนทำไว้เมื่อยังเป็นมนุษย์ โดยตัดสินด้วยสภาพของใจก่อนละโลกว่า “เศร้าหมอง” หรือ “ผ่องใส” ซึ่งพระท่านเรียกว่า “คิกขิงภพ” คือช่วงชิงกันระหว่างสุคติภพกับทุคติภพ

ดังนั้น ไม่ว่าผลลัพธ์ของการรักษาคนไข้จะเป็นอย่างไรก็ตาม ผู้ที่ดูแลใกล้ชิดทุกคน ก็มีหน้าที่ดูแลผู้ป่วยด้วยหลักการนี้ คือ

“คนใกล้ชิดจะต้องช่วยกันประคองรักษาใจของคนไข้ ให้ผ่อนคลายตลอดเวลา จะได้มีกำลังใจที่จะอยู่เผชิญกับความร้ายแรงของโรค ไม่ท้อแท้ เบื่อหน่าย หรือสิ้นหวังในชีวิตเสียก่อน” สิ่งที่คุณดูแลต้องให้กำลังใจคนไข้ คือ

1) เรื่องร้อนใจใด ๆ ต้องป้องกัน อย่าให้คนไข้ได้ยิน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเสียหายของทรัพย์สิน เรื่องเดือดร้อนของลูกหลาน หรือเรื่องแสงใจใด ๆ ก็ตาม ต้องป้องกันให้เต็มที่

2) โน้มน้าวใจคนไข้ให้มีจิตใจแช่มช้อยู่ในบุญ ด้วยการเอ่ยถึงความดีที่คนไข้เคยทำไว้ เช่น พุทธชนให้นึกถึงบุญที่เคยบวชพระ เคยทอดกฐิน ทอดผ้าป่า สร้างสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ตลอดจนบุญที่เคยให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

3) ชักจูงคนไข้ให้สร้างบุญกุศลใหม่ให้เต็มตามความสามารถของเขา ตั้งแต่ชวนให้ทำทาน เช่น ให้ตักบาตรเป็นประจำทุกวัน แม้คนไข้ลุกขึ้นมาไม่ได้ ก็อาจนิมนต์พระให้ไปรับบาตรถึงในบ้าน ในห้องนอน หรือถ้าไม่สะดวก อาจนำข้าวปลาอาหารนั้นมาเป็นคนไข้บอริชฐานก่อน แล้วให้คนใดคนหนึ่งไปใส่บาตรแทนก็ได้ เมื่อตักบาตรเสร็จ ก็มาบอกให้คนไข้ทราบด้วย จะได้เพิ่มความปลื้มปิติขึ้นอีกส่วนหนึ่ง

4) ชักชวนคนไข้ให้รักษาศีล 5 อย่างเคร่งครัด แม้แต่การบีบตบยุ้ง ก็อย่าให้ทำ

5) ชักชวนคนไข้ให้กำหนดใจให้เป็นสมาธิ ซึ่งนับว่าเป็นประการสำคัญอย่างยิ่ง อาจนำเทพสวดมนต์ หรือเทพธรรมะของพระสงฆ์ที่คนไข้เคารพบูชามาเปิดให้ฟัง หรืออ่านหนังสือธรรมะให้คนไข้ฟัง ถ้าทำได้อย่างนี้เป็นประจำแล้ว หากคนไข้ยังมีบุญอยู่ก็อาจหายได้ด้วยอำนาจบุญเก่ารวมกับบุญใหม่ที่ทำ แต่ถ้าคนไข้หมดบุญ ถึงคราวจะต้องตาย ก็จะไปดีไม่ตกนรกแน่นอน เพราะก่อนตายจิตใจผ่อนคลายอยู่ตลอดเวลา

การที่จะสามารถโน้มน้าวชักจูงคนไข้ให้ทำอย่างนี้ได้ ผู้ดูแลจะต้องอยู่ในบุญ และต้องใช้อำนาจใจอธิษฐานให้บุญที่เราทำมาดีแล้ว ช่วยคุ้มครองคนไข้ด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีแก่การรักษาคนไข้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

สรุป

เมื่อวินาทีสุดท้ายของคนเรามาถึง คนทุกคนจำเป็นต้องมีคนช่วยทำศึกชิงภพทั้งนั้น ชัยชนะของการทำศึกชิงภพ ก็คือ การมีจิตใจผ่อนคลายก่อนจะจากโลกไป

ดังนั้นในยามที่ญาติของเราป่วย ไม่ว่าจะญาติใกล้ ๆ หรือญาติห่างก็ตาม ไม่ว่าจะป่วยมากหรือป่วยน้อยก็ตาม เมื่อลูกของเราโตพอรู้ความแล้ว ก็ควรฝึกให้เขารู้จักดูแลสุขภาพตนเอง และมีน้ำใจเผื่อแผ่ไปถึงญาติที่ป่วย ไปฝึกการดูแลจิตใจผู้ป่วยให้ผ่อนคลาย เพื่อที่ว่าเขาจะได้เข้าใจความจริงของชีวิตว่า ทุกคนต้องตายทั้งนั้น และที่ยิ่งกว่านั้นก็คือ หากวันนั้นของเรามาถึง ลูกของเราก็จะได้ช่วยเราทำศึกชิงภพเป็น

3.5 ถึงลูกร้ายเพียงใด พ่อแม่ก็ยังรัก

การมีลูกในยุคสมัยที่เศรษฐกิจบีบคั้นเช่นนี้ ทำให้พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาจะเลี้ยงลูก ลูกจึงถูกเลี้ยงแบบปล่อยตามใจบ้าง ถูกปล่อยปละละเลยบ้าง โทรมทรมเลี้ยงบ้าง และอื่น ๆ เพื่อประวิงเวลาการทำงานของพ่อแม่ เด็กก็เลยไม่มีใครสอน กลายเป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ โตขึ้นมาแบบไม่รู้จักเหตุผล ไม่รู้จักดีชั่ว คมตัวคมใจของตนเองไม่ได้ในที่สุด ก็เลยรู้สึกว่าพ่อแม่ไม่ค่อยเป็นที่ถูกใจ ความลำบากตรากตรำของพ่อแม่ที่ทุ่มเทให้ลูกมีเท่าไร ก็มองไม่เห็น ไม่รู้สำนึกในพระคุณของพ่อแม่ เข้าใจผิดว่าพ่อแม่ทำให้เขาเกิดมาแล้ว ก็มีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูเขาให้สุขสบายเหมือนลูกคนอื่น ๆ ไปจนกว่าเขาจะโต ในที่สุดความลำบากใจต่าง ๆ นานา ก็ย้อนกลับมาสู่พ่อแม่เอง

เรื่องเหล่านี้ หลายครอบครัวก็ได้เจอเหตุการณ์มาด้วยตนเอง คือมีลูกบางจำพวก คิดน้อยยกน้อยใจว่าพ่อแม่ของตนเองไม่ร่ำรวยเหมือนพ่อแม่คนอื่นแล้วก็พูดจาเป็นหอกเป็นดาบ ทิ่มแทงค่อนข้างอดจิตใจพ่อแม่ว่า พ่อแม่ชี้แจงทำมาหากิน ทำให้บ้านของเรายากจนบ้าง ชอบทำตัวกระจององกองง่อยให้ต้องอายเพื่อนบ้าง บางคนเคียดเขี้ยวข่มขู่พ่อแม่จะเอาโน่นเอานี้ อาละวาดตะบึงตะบอน ทำบาปกรรมกับพ่อแม่ไม่รู้ตัว

ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เกิดเฉพาะในบ้านที่เศรษฐกิจไม่ค่อยดีแล้ว แม้แต่บ้านเศรษฐกิจก็มีปัญหาถมไม่เต็มนี้เหมือนกัน

หลวงพ่อบุญหนึ่งท่านเล่าให้ฟังว่า เมื่อประมาณ 7-8 ปีที่แล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่งมาจากภาคใต้ เดินหน้าแหงเข้ามาหา มาบอกว่า

“ช่วยผมที ลูกชายเกเรเหลือเกิน นอกจากเกเรแล้วยังเคียดเขี้ยวพ่อแม่จะเอานั่นเอานี้ พอลื้อให้ไปแล้ว ก็ไปทำเสีย ๆ หาย ๆ บางทีได้ไม่ทันใจก็ด่าพ่อด่าแม่เข้าอีก ผมไม่รู้จะทำอย่างไรกับลูกคนนี้แล้ว”

หลวงพ่อบุญหนึ่งท่านก็เลยแนะนำเขาไปว่า

“เนื่องจากลูกของคุณยังไม่เคยเข้าวัดปฏิบัติธรรม จะแนะนำอะไรมากก็ได้ จะบอกให้มาฟังเทศน์ หรือให้ไปนั่งสมาธิให้ใจใสแล้วไปดูเอาเองว่า พ่อแม่มีพระคุณอย่างไร จ้างก็ไม่ฟัง ก็ขนาดพ่อแม่ยังด่าเสียเลย มีหรือจะมาฟังคนอื่น

เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ก่อนที่พวกคุณจะกลับภาคใต้คราวนี้ ขอให้ชวนลูกชายตัวแสบ ไปสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าที่ปากเกร็ด เมืองนนท์สักครั้ง จะอ้างว่าอย่างไรก็ตามใจ ให้เขาได้ไป ให้หลานเด็กกำพร้าที่นั่นสักมือ แล้วเขาจะเห็นเอง บางทีบุญจะช่วยให้เขาได้คิด แล้วอะไร ๆ จะดีขึ้นเอง”

“ทำไมหลวงพ่ोजึงแนะนำให้เขาไปที่นั่น เหตุผลก็คือ อยากให้ลูกชายของเขาได้ไป เห็นคนที่ไม่มีพ่อ ไม่มีแม่บ้าง ว่าเป็นอย่างไร ทารุณจิตใจขนาดไหน เพื่อว่าจะได้ข้อคิดอะไร หลาย ๆ อย่าง แล้วจะหันกลับมารักพ่อรักแม่สุดหัวใจ ก็เพราะได้ไปเห็นเด็กพวกนี้เอง

จำได้ว่าตอนนั้นเรียนมหาวิทยาลัยปีสุดท้าย มีอยู่วันหนึ่งพรรคพวกชวนไปเลี้ยง เด็กกำพร้าที่บ้านปากเกร็ด ที่นั่นมีเด็กอยู่ประมาณ 200-300 คน มีพี่เลี้ยงดูแลเด็กสัก 20 คน เฉลี่ยพี่เลี้ยงคนหนึ่งก็เลี้ยงเด็ก 10-20 คน

พอพวกเราไปถึง เด็ก ๆ พวกนั้นก็วิ่งเข้ามาตะกาย แย่งกันให้อุ้ม แกรเรียกนิสิตชาย ว่า “พ่อ” เรียกนิสิตหญิงว่า “แม่” เล่นเอานิสิตหญิงหน้าแดงไปตาม ๆ กัน เขาสอนให้เรียก อย่างนั้นจริง ๆ แล้วแก็ไม่รู้หรอกว่าใครเป็นพ่อ ใครเป็นแม่

เด็ก 3-4 คน ตะกายเข้ามากอดเรา ชุกเข้ามาอย่างกับลูกสิง ฟ้องว่าตลอดชีวิตแก็ไม่เคยได้รับความอบอุ่นเลย อะไรต่ออะไรคงขาดแคลนไปทั้งหมด แก็จึงต้องรีบแย่งชิงไขว่คว้า เอาไว้ให้มากที่สุด เอาขนมไปแจกก็แย่งกันกิน เอาตุ๊กตาไปให้ก็แย่งกันเล่น

เนื่องจากเราไม่รู้จำนวนเด็กมาก่อนซื้อไปแค่ 40-50 ตัว แต่เด็กมีอยู่ถึง 200-300 คน พอส่งให้ ก็เลยชุลมุนแย่งกัน คนหนึ่งคว้าคอ คนหนึ่งคว้าแขน อีกคนดึงขา พรึบเดียว ตุ๊กตาใหม่ ๆ ขาด ได้ไปคนละท่อนสองท่อน แล้วก็ทุบกันตึกกัน

พวกเราเอาเสื้อไปให้ คนไหนเสื้อตัวเก่าขาดแล้ว พี่เลี้ยงเขาก็เอาเสื้อใหม่เปลี่ยนให้ เสื้อของคนไหนยังกลางเก่ากลางใหม่ก็ไม่ได้เปลี่ยน แก็อิจฉากันเอง เข้าไปดึงไปทิ้ง ในที่สุด เสื้อใหม่ก็ขาด ไม่ได้ใส่

พอเห็นอย่างนั้นแล้วก็ได้คิด สลดใจวูบเลย ตายจริง เด็กพวกนี้เขามีความรู้สึก นึกคิดไม่เหมือนเรา เมื่อเรายังเด็ก เราอยากได้เพื่อนรุ่นเดียวกันหลาย ๆ คน จะได้เล่นกันให้ สนุก เราไม่เคยคิดเลยว่า เพื่อนจะมาแย่งของกิน แย่งของเล่น เพราะท้องเรารอ อิ่ม ของเล่นของ เราก็มาก

แล้วที่สำคัญเรามีความอบอุ่นจากคุณพ่อคุณแม่ เรารู้ว่าท่านรักเรา ใคร ๆ รอบข้างเราล้วนรักเราทั้งนั้น เราจึงมองโลกในแง่ดี รักเพื่อน อยากได้เพื่อนเล่นมาก ๆ บางวันมีตั้ง 20-30 คน เล่นอย่างโน้นเล่นอย่างนี้ เกรี้ยวกราดตึงตัง โดนตีวันละหลาย ๆ รอบ ก็เพราะเรื่องสนุก ๆ นี่ละ

แต่ว่าเด็กกำพร้าพวกนี้ไม่ได้มีความรู้สึกอย่างพวกเราเขาไม่ได้มองว่าคนรอบข้างเขา 200-300 คนนี่คือเพื่อน แต่มองว่าเป็นศัตรูที่คอยแย่งของที่ท่านอยากได้ แย่งคนที่มารักตนเอง แวดตาของเขาแห้งผาก ว่าเหวอย่างน่าใจหาย

ดังนั้น สิ่งที่หลวงพ่อยากจะฝากถึงลูก ๆ ที่กำลังคาดคั้นพ่อแม่ให้ทำโน่นทำนี่ให้ตนเองขณะนี้ก็คือ เด็ก ๆ เหล่านี้เขาไม่มีแม่พ่อแม่จะให้รัก แล้วคนที่มีพ่อแม่เลี้ยงดูมาถึงขนาดนี้แล้วเรายังจะเอาอะไรจากท่านอีก”

จากเรื่องราวที่หลวงพ่อบอกเล่าให้ฟังนี้ ก็ทำให้ได้ข้อคิดว่า การที่ลูกเรียกร้องจากพ่อแม่ให้ตามใจตนเองสารพัด อีกทั้งยังพุดจาตุญกให้ท่านเจ็บช้ำน้ำใจสารพัด นับเป็นการใช้คำพูดฆ่าท่านให้อายุสั้นลงไปอย่างโหดร้ายที่สุด แต่ทั้ง ๆ ที่ลูกกำลังฆ่าท่านผ่านวาจาเชือดเฉือนหัวใจอยู่นี้แหละ หากมีใครมาบอกว่า ลูกของท่านไม่ดี ท่านเป็นต้องออกรับป้องกันเต็มที่ว่า ลูกฉันดีวันยังค่ำ เพราะขึ้นชื่อว่า “พ่อแม่” ถึงแม้ลูกร้ายกาจเพียงใด ท่านก็สู้หวานอมขมกลืนยังรักลูกของท่านไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่าลูกของท่านอาจจะไม่เคยยอมทำดีกับท่านแม้เพียงสักครั้งเดียวก็ตาม

“ถึงลูกร้ายเพียงใด พ่อแม่ก็ยังรัก”